

СПАЖЫВЕЦ — НЕ СКАРЖНІК, А КЛІЕНТ

Фота Анастасія КІШЧУКА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Міністр перакананы, што прыняцце сёлета Закона «Аб пільным водазабеспячэнні» павінна даць насельніцтву дадатковыя гарантыі ў гэтым пытанні. Ён акцэнтаваў увагу і на праблеме ачысткі сцёкавых водаў у краіне.

Летась, дарэчы, было ўведзена дзевяць новых ачышчальных збудаванняў і 127 каналізацыйных помпавых станцый, але гэтага недастаткова. 13% з дзеючых помпавых станцый зношаны на 100%. Па дамоўленасці з Сусветным банкам ЖКГ можа атрымаць каля 40 млн долараў, што дазволіць зменшыць колькасць поўнаасцю зношаных ачышчальных збудаванняў.

Ія МАЛКІНА, выканаўчая абавязкі міністра прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Беларусі, занепакоена станам аховы водных рэсурсаў, у тым ліку адвядзеннем гарадскіх сцёкавых водаў у навакольнае асяроддзе:

— Сёння назіраецца тэндэнцыя да росту аб'ёму паступлення недастаткова ачышчаных сцёкавых водаў у паверхневыя водныя аб'екты — за апошнія тры гады ён павялічыўся ў 2,5 раза і склаў летась 8,8 млн м³. У большасці выпадкаў гэта звязана або з неэфектыўнай работай камунальных ачышчальных збудаванняў пры будаўніцтве. Асабліва неэфектыўна ачышчальныя збудаванні працуюць у Мсціславе, Шклове, Браславе, Рагачове, Фаніпалі, Лагойску і іншых гарадах.

На думку Іі Малкінай, такая неэфектыўная работа абумоўлена не толькі тэхнічным станам, але і непрытрымліваннем умоў прыёму прамысловых сцёкавых водаў у сістэму камунальнай каналізацыі. Яна прапанавала замацаваць у нарматыўных актах дакладны дыяпазон дапушчальных паказчыкаў шкодных рэчываў у складзе сцёкавых водаў, якія ўстанаўліваюць мясцовыя органы пры ёме прамысловых водаў у сістэму каналізацыі. А таксама ўнесці ў склад правілаў карыстання каналізаванымі сістэмамі водазабеспячэння, водаадвядзення

і каналізацыі ў населеных пунктах пералік вытворчых працэсаў, пры ажыццяўленні якіх абанент абавязаны мець лакальны ачышчальны збудаванні. Пры гэтым дабіцца рэалізацыі гэтай нормы трэба на працягу наступных дзесяці гадоў.

Што датычыцца тарыфнай палітыкі ў галіне водазабеспячэння і водаадвядзення, то тут неабходна далейшае пэрапазнае скарачэнне перакрываючага субсідзіравання з улікам плануемага росту рэальных даходаў насельніцтва і сістэмы адрасных датацый асобным катэгорыям, лічыць Ія Малкіна. У працэсе здабычы і падрыхтоўкі вады, улічваючы яе экалагічную і сацыяльную значнасць, важнае значэнне мае кошт гэтай вады.

Спажывец павінен купляць ваду па рэальнай рыначнай цане. Гэта дазволіць закласці асновы ўстойлівага развіцця водагаспадарчага сектара эканомікі і мець рэальны кошт вады як рэсурсу для развіцця прамысловасці і сельскай гаспадаркі.

Іван ВЕЖНАВЕЦ, намеснік міністра антывапаўняльнага рэгулявання і гандлю Беларусі, акрамя таго, дадаў:

— Што датычыцца тарыфаў за ваду для насельніцтва, мы не можам устанавіць іх рознымі ў залежнасці ад месцазнаходжання, хоць затыры на яе падрыхтоўку і здабычу адрозніваюцца па краіне. Неабходна ўзбуйніць арганізацыі, якія аказваюць паслугі па водазабеспячэнні, каб фінансавыя страты адной станцыі кампенсаваліся за кошт прыбытку другой.

Для вырашэння «воднага пытання» існуе меркаванне аб неабходнасці стварэння нават асобнага дэпартаменту па водазабеспячэнні

Аляксандр ЦЕРАХАЎ:

— Мы меркавалі, што служба заказчыка зоймецца работай з насельніцтвам, аднак паспрабаваўшы на Мінску новую сістэму аховы правай спажываюць у асобе дзяржаўнага заказчыка, мы, на жаль, не дабіліся ад яе 100-працэнтнага выканання абавязкаў, як таго патрабуе час. Служба заказчыка дагэтуль адчувае не столькі адказнасць перад насельніцтвам, колькі азадана фінансавым здароўем выканаўцаў, падрадчыкаў, жыллёва-эксплуатацыйных арганізацый. Лічу, задача наша — стварыць эфектыўную канкурэнтназдольную сістэму кіравання ЖКГ, дзе чалавек будзе ў цэнтры паслугі, а арганізацыі, якія іх аказваюць, будуць накіраваны на задавальненне яго патрэб.

і водаадвядзенні ў сістэме Мінпрыроды, заўважыў Міхаіл Мясніковіч.

Стымул для «якаснага» смецця

У Беларусі ў пачатку 2017 года функцыянавала 168 палігонаў і 1456 мініпалігонаў у сельскай мясцовасці. Павялічваецца ахотнасць насельніцтва паслугай цэнтралізаванага вывазу адходаў і раздзельнага збору смецця, але гэта павінна суправаджацца больш гібкай сістэмай цэнаўтварэння.

Цяперашняя сістэма цэнаўтварэння забытая і мае шэраг пралазаў, дзякуючы якім можна маніпуляваць коштам. Таму Міністэрства ЖКГ падрыхтавала праект, які спросціць цэнаўтварэнне па згаданай паслуге.

Гаворачы пра рост узроўню выкарыстання цвёрдых камунальных адходаў і павышэнне колькасці атрыманых з іх другасных матэрыяльных рэсурсаў, міністр ЖКГ заўважыў, што «ўжо два гады, як мы завязлі на лічбе 600 тон, і, напэўна, без увядзення новых аб'ектаў і падыходаў у сістэму наўрад ці ўдасца гэту лічбу змяніць».

Нездавальняючая сістэма кантролю за прыёмам смецця на палігонах — адна з галоўных праблем у гэтым кірунку, мяркуюць спецыялісты. Хвалюе іх таксама пытанне справядлівага кошту і тарыфікацыі ў смеццевай сферы.

Сістэма аплаты паслуг па абыходжанні з цвёрдымі камунальнымі адходамі не адпавядае тым затам, што неабходны для яе арганізацыі, у тым ліку пры атрыманні другасных рэсурсаў. Плата за абыходжанне

з цвёрдымі адходамі (уборка, сарціроўка, выкарыстанне, захаванне) разлічваецца па субсідзіруемых тарыфах для насельніцтва, зыходзячы з нарматыву стварэння адходаў, які зацвярджаецца выкананамі ў залежнасці ад колькасці зарэгістраваных жыхароў.

Гэта значыць, што жыхары плацяць зыходзячы не з фактычнай колькасці адходаў, а з нормаў смецценакаплення на чалавека, выкалалася Ія Малкіна:

— Па сутнасці, атрымаваецца ланцужок: чым больш ЖКГ вывезла і захавала смецця, тым больш будзе мець датацыі з бюджэту. Гэта не спрыяе зацікаўленасці ў здабыванні другасных рэсурсаў з адходаў, і грамадзяне таксама не вельмі імкнуча да раздзельнага збору смецця. Каб стымуляваць іх да гэтага, неабходны дыферэнцыяваны памер тарыфаў на камунальныя паслугі па зборы і вывазе смецця ў залежнасці ад ступені здабывання з яго другасных рэсурсаў і неабяспечаных адходаў і самога складу камунальных адходаў.

Аператар другасных рэсурсаў выплачвае юрыдычным асобам і індывідуальным прадпрымальнікам кампенсацыю за збор на

Ія МАЛКІНА:

— Прынцып «забруджвальнік плаціць» на практыцы стаў неэфектыўным. Неабходны пераход на ўплату экалагічнага падатку ў залежнасці ад масы скідвання забруджвальных рэчываў у складзе сцёкавых водаў. Павінна быць распрацавана стратэгія кіравання воднымі рэсурсамі ва ўмовах клімату, які змяняецца, на перыяд да 2030 года.

тэрыторыі Беларусі адходаў упакоўкі і шкляннай тары. Памер кампенсацыі ўстаноўлены для канкрэтнага наймення тавару без уліку механізма збору другасных рэсурсаў. Але ж адна справа, калі яны адразу сабраныя паасобку, а іншая — калі іх прывезлі ў складзе іншых адходаў на сартаравальную станцыю і здабываюць уручную.

— Наспела неабходнасць унясення змен у інструкцыю аб парадку выплаты кампенсацыі юрыдычным асобам і ІП расходнаў па зборы на тэрыторыі краіны адходаў тавараў і адходаў упакоўкі, шматбаротнай шкляннай упакоўкі, якая зацвярджаецца Мінжылкамгасам, — заўважыла Ія Малкіна.

Mikhail MYSHKOVICH:

— Тэма ЖКГ вельмі няпростая і комплексная. Бытуе меркаванне, што ЖКГ — гэта толькі тарыфы, аднак нельга скаціцца да разгляду пытання выключна па прынцыпе «больш-менш». Тарыфы — гэта выніковы паказчык, які фарміруецца комплексам эканамічных, навуковых, тэхнічных, арганізацыйна-кадравых, нарматыўна-прававых умоў, і ўсё гэта трэба ўлічваць. Прысутным кіраўнікам пры падрыхтоўцы матэрыялаў да нарады з удзелам Прэзідэнта, што адбудзецца ў верасні, трэба абавязкова ўлічваць гэты комплексны падыход.

Эканомія цяпла і захаванне жылля

Выпрацоўка цеплаэнергіі — не толькі самая затратная паслуга для прадпрыемстваў ЖКГ, але і самая важкая графа для спажываўца пры аплаце «камуналкі».

З гэтай нагоды пошук шляхоў зніжэння яе сабекошту — прыярытэтная задача ўсіх камунальных ведамстваў.

А сабекошт цеплаэнергіі па-ранейшаму застаецца даволі высокі. Гэта адбываецца праз эксплуатацыю неэфектыўнага кацельнага абсталявання, выкарыстанне ручной працы, вялікую працягласць цепласетак.

1,5 тысячы кацельных, якія засталіся без змен, цягнуць гаспадарку ўніз. На пераход іх на мясцовыя віды паліва патрэбна каля 300 млн рублёў, аднак гэта разумны ўклад сродкаў, і тэрмін акупнасці ў цэлым па ўсіх мерапрыемствах складзе не больш за пяць гадоў.

Увага ўдзяляецца і прымяненню сучасных інва-

мадзян да эканомнага расходнаў цеплавой энергіі. Прадугледжаны таксама шэраг мерапрыемстваў, якія дазваляць знізіць расходнаў. Гэта ліквідацыя неэфектыўных цеплакрыніц, пераход на мясцовыя віды паліва, выкарыстанне фрэзернага торфу (на ім атрымліваецца самая танная энергія). Выконваецца і дэцэнтралізацыя сістэм цеплазабеспячэння, калі неэфектыўныя жылля дамы адключаюць ад цеплатрас і пераводзяць іх на самастойнае цеплазабеспячэнне. Уласнікі такім чынам атрымліваюць выгаду, бо могуць пачынаць і заканчваць ацяпляльны сезон па ўласным жаданні.

Камунальнікам, дарэчы, удалося захаваць жыллёвы фонд краіны і не дапусціць павелічэння састарэлага і аварыйнага жылля. Колькасць такога складае менш за 0,1% ад плошчы ўсіх эксплуатаемых дамоў. Аварыйнага жылля ў краіне крыху больш за 65 тысяч м², а састарэлага — 178 тыс. м². Па тэхнічным абслугоўванні сёння распрацаваны тэхналагічныя карты, якія датычацца індывідуальна кожнага жыллага дома, вызначаны і распрацаваны пералік відаў работ, якія арганізацыя абавязкова павінна выконваць. Сачыць за выкананнем павінна служба заказчыка. У яе задачы ўваходзіць ахова правай спажываўца і садзейнічанне стварэнню сучаснага ўважлівага падыходу да кожнага.

— Час мяняць стэрэатыпы, што спажывец — гэта прасіцель, скаржнік ці прасца плацельшчык. Насамрэч гэта кліент, якому патрабуюцца паважлівыя адносіны і ўвага. Рашэнні павінны быць скіраваны на забеспячэнне яго праваў і патрэбнасцяў, — заўважыў Аляксандр Церахаў. І падкрэсліў, што прыярытэтнай задачай галіны ЖКГ застаецца работа па зніжэнню затрат і вызначэнню аптымальнага, справядлівага кошту, дзе будзе захаваны баланс цаны без страты якасці.

Ірына СІДАРОК.
sidarok@zviazda.by

ЗВЯЗДА